

سوال

سایتی هست به آدرس sovrntur.com و روش کار آن به این شکل است: هنگام اشتراک در این سایت اجازه داری که ده تبلیغ ببینی و در برابر هر تبلیغ مبلغ کمی به دست می‌آوری که به ده لیره می‌رسد. روز دوم اجازه داری ده تبلیغ دیگر ببینی و از آن حدود ده لیره دیگر به دست بیاوری که حاصل آن بیست لیره می‌شود. سپس اطلاعات بانکی خود را وارد می‌کنی و ۹۲ درصد آن مبلغ را دریافت می‌کنی. آن مبلغ در همان روز قابل دریافت است اما برای روزهای بعد نمی‌شود تبلیغ‌های جدید را باز کرد مگر در صورت سپردن مبالغ مالی در سایت. مثلاً: ۲۰۰ لیره می‌گذاریم و می‌توانیم در روز ده تبلیغ باز کنیم و ده لیره به دست بیاوریم که اندکی بر حسب قیمت تبلیغ نمایش داده شده کمتر یا بیشتر است و به این شکل تعداد تبلیغات بر حسب مقدار مبلغی که نزد سایت گذاشته‌ایم بیشتر می‌شود. البته این مبلغ بعد از دو ماه از تاریخ سپردن به سایت پس داده می‌شود و روزی که در سایت بر روی تبلیغات کلیک می‌کنیم می‌توانیم سود کنیم و روزی که سایت را باز نمی‌کنیم سودی در آن روز نداریم. بنابراین سود به وارد شدن به سایت بستگی دارد و در غیر این صورت سودی در کار نیست و این طبیعت کار در این سایت است. با این حساب حکم کار در این سایت چیست؟ من در این سایت مبلغی را گذاشته‌ام و روزانه مبلغی قابل قبول را که کمی از هزینه روزانه‌ام کمتر است به دست می‌آورم. لطفاً حکم این سایت و حکم گذاشتن پول در آن را بگویید و اگر حرام است باید چکار کنم؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

اولاً:

کسب درآمد از طریق کلیک بر روی تبلیغات جایز است، به دو شرط:

اول: اینکه خود آن تبلیغات مباح باشد؛ زیرا کلیک بر روی تبلیغ و زیاد شدن تماشا کنندگان آن نوعی تبلیغ و کمک به آن شرکت است و تبلیغ و و یاری در نشر منکر جایز نیست، به دلیل این سخن الله تعالی که می‌فرماید:

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ [مائده: ۲]

(و در راه نیکوکاری و تقوا با یکدیگر همکاری کنید و در راه گناه و تعدی دستیار هم نشوید و از الله پروا کنید که الله سخت

کیفر است).

و به دلیل این سخن پیامبر - صلی الله علیه وسلم - که: «هر کس به سوی گمراهی‌ای دعوت دهد برای او همانند گناه کسانی که از او پیروی کرده‌اند خواهد بود بی‌آنکه از گناهان آنان چیزی کم شود» به روایت مسلم (۴۸۳۱).

بنابراین کلیک بر روی تبلیغات سایت‌های غیر اخلاقی یا سایت‌های فروش خمر یا بانک‌های ربوی یا سایت‌های قمار یا سایت‌های دعوت به نصرانیت و یا دیگر سایت‌هایی که به نشر حرام یا تبلیغ آن می‌پردازند جایز نیست.

دوم: اینکه مبلغ به دست آمده مشخص باشد، مانند آنکه گفته شود کلیک بر روی هر تبلیغ اینقدر درآمد دارد؛ اما اگر درآمد آن نامعلوم باشد این قرارداد صحیح نیست.

ثانیا:

گذاشتن مبلغی در سایت جایز نیست؛ زیرا این سپرده از نظر شرعی نوعی سلف (قرض) از شما برای سایت است و سلف یعنی: گرفتن مال برای استفاده از آن به همراه التزام به پس دادن آن، و شرط کردن سلف در قراردادهای معاوضه مانند فروش یا اجاره یا جعاله جایز نیست.

ترمذی (۱۲۳۴) و ابوداؤد (۳۵۰۴) و نسائی (۴۶۱۱) از عمرو بن شعیب از پدرش از پدر بزرگش روایت کرده‌اند که رسول الله - صلی الله علیه وسلم - فرمودند: «سلف به همراه فروش حلال نیست» ترمذی و آلبانی این روایت را صحیح دانسته‌اند. دیگر قراردادهای معاوضه نیز به فروش ملحق می‌شوند.

در بیانیه مجمع فقه اسلامی درباره «مارجین» آمده است: «ثانیا: گذاشتن شرط توسط واسطه که تجارت کاربر توسط او باشد، به جمع بین سلف و معاوضه (سمسره) منجر می‌شود و این در معنای جمع بین سلف و بیع (قرض و فروش) است که در شرع و در سخن پیامبر - صلی الله علیه وسلم - که «سلف و فروش به همراه یکدیگر حلال نیست» داخل است این حدیث را ابوداؤد (۳۸۴/۳) و ترمذی (۳/۵۲۶) روایت کرده‌اند و ترمذی می‌گوید: این حدیث حسن صحیح است. و او با این کار از قرضی که داده سود برده است و علما بر این اتفاق نظر دارند که هر قرضی که نفعی را با خود بیاورد از جمله ربای حرام است.»

حاصل آنکه گذاشتن پول - هر چقدر باشد - در این سایت جایز نیست.

و بر شما واجب است که توبه کنید و پول خود را پس بگیرید.

والله اعلم.